

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1486/24-S
Sp. zn. ČŠIS-304-S/24-S

Název	Středisko výchovné péče Orlíček Přední Chlum, o. p. s.
Sídlo	Přední Chlum 23, 262 56 Milešov
E-mail	orlicekprednichlum@seznam.cz
IČO	24 263 516
Identifikátor	691 012 814
Právní forma	obecně prospěšná spol.
Zastupující	Mgr. Olga Vernerová
Zřizovatel	Mgr. Olga Vernerová Pavel Hlaváček
Místo inspekční činnosti	Přední Chlum 23, Milešov
Inspekční činnost na místě	9. 4. – 10. 4. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle školního vzdělávacího programu pro středisko výchovné péče.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy.

Charakteristika

Středisko výchovné péče Orliček Přední Chlum, o. p. s. (dále „středisko“) poskytuje preventivně výchovnou péči formou ambulantních, terénních a pobytových služeb. Středisko je koedukované zařízení pro klienty s rizikem rozvoje poruchy chování nebo s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v osobnostně sociálním vývoji. Zařízení poskytuje vzdělávání podle individuálních vzdělávacích plánů či školního vzdělávacího programu kmenové školy.

K termínu inspekční činnosti mělo ambulantní oddělení střediska v péči 94 klientů a v internátním oddělení střediska bylo evidováno i fyzicky přítomno osm klientů, což odpovídá maximálnímu povolenému počtu lůžek. Klienti byli přijati do internátního oddělení střediska na základě smlouvy se zákonným zástupcem.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka střediska při plánování své činnosti vychází z koncepčních záměrů, které jsou dále rozpracovány, pravidelně aktualizovány a průběžně vyhodnocovány jednak v plánech výchovně vzdělávací činnosti a jednak v individuálních vzdělávacích plánech klientů (dále „IVP“). Vedení střediska pravidelně vyhodnocuje výchovně vzdělávací činnost, aktivně ji řídí a vytváří podmínky pro její rozvoj a zkvalitňování, včetně pravidelné autoevaluace. Některé organizační a kontrolní pravomoci delegovala ředitelka na vedoucího střediska. Hospitační činnost je prováděna podle plánu a jsou o ní vedeny písemné záznamy. Pedagogové z hospitační činnosti získávají zpětnou vazbu, výsledky jsou pravidelně promítány do práce s klienty a podporují snahu pedagogů o zkvalitnění průběhu výchovy a vzdělávání.

Přenos informací o dění v oddělení ambulantním, ve výchovné skupině i o plnění IVP se děje hlavně písemně a osobním kontaktem, okrajově elektronicky. Pedagogové zařízení v souladu s nastavenými pravidly intenzivně komunikují a spolupracují, čímž pozitivně podporují průběh výchovy a vzdělávání i kvalitu poskytované péče. Příležitostí ke zlepšení je větší zapojení elektronického přenosu informací hlavně v oblastech diagnostických a preventivně výchovných.

Výchovně vzdělávací proces zajišťuje stabilizovaný pedagogický sbor s vysokým podílem odborných pracovníků, což se pozitivně promítá v přímé práci s klienty. V pedagogickém týmu jsou celkem odborně kvalifikovaní tři etopedi, tři psychologové, dva pracovníci absolvovali psychoterapeutický výcvik. Středisko má vytvořeny podmínky pro pravidelnou intervizi svých pracovníků a zajišťuje jim i přístup k supervizi vykonávané externím, nezávislým a kvalifikovaným odborníkem. Další vzdělávání pedagogických pracovníků se orientuje na problematiku související se zaměřením střediska, hlavně v oblasti diagnostických a výchovných a terapeutických činnosti s klienty s poruchou chování.

Výchovná skupina střediska má velmi dobré prostorové předpoklady pro realizaci své činnosti. Ty probíhají v budově, která má dobré materiální podmínky, je vybavena zachovalým nebo novým nábytkem. Prostorové uspořádání a materiální vybavení se podobá fungování běžné domácnosti, což vytváří klientům příležitosti k osvojení si sociálních kompetencí.

Celodenní stravu v internátním oddělení zajišťují vychovatelé společně s klienty, přičemž klienti se podílí na plánování, nákupu surovin potřebných pro přípravu pokrmů i vyúčtování

finančních prostředků za nákupy, čímž získávají potřebné kompetence pro běžný život a rozvíjejí si praktické základy finanční gramotnosti.

Hlavním zdrojem příjmu školského zařízení jsou prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu, úplata za stravování a ubytování od zákonných zástupců klientů a finanční dary určené na podporu sportovních a volnočasových aktivit klientů. Vícezdrojové financování umožňuje vytvářet vhodné podmínky pro výchovu a vzdělávání.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitované vyučovací hodiny v internátním oddělení střediska probíhaly v poklidné atmosféře. Klienti se vzdělávali podle IVP, které vycházely ze školních vzdělávacích programů příslušných kmenových škol jednotlivých žáků. Vyučující vhodně diferencovala výuku podle individuálních možností klientů. Zřejmý byl individuální přístup učitelky ke každému klientovi, což bylo podpořeno jejich aktuálně malým počtem ve výuce. Klienti většinou projevovali ochotu dodržovat domluvená pravidla. Znalosti a dovednosti procvičovali na konkrétních příkladech z reálného života, čímž se zvyšoval jejich zájem o zadaný úkol. Vzhledem k důkladné znalosti speciálních vzdělávacích potřeb i osobních problémů klientů učitelka vhodně postupovala při jejich případných neadekvátních reakcích a vždy se jí podařilo situaci zklidnit. Během výuky je povzbuzovala k plnění úkolů, posuzování jejich výkonů mělo motivační charakter s občasnými prvky formativního hodnocení.

Odpolední činnosti v internátním oddělení střediska probíhaly podle týdenních plánů, které korespondovaly s nastaveným ročním plánem výchovně vzdělávacích činností a zároveň odpovídaly cílům stanoveným v individuálním výchovném plánu klienta. Poskytované služby efektivně naplňovaly cíle výchovy a vzdělávání. Klientům byla věnována individuální podpora ze strany odborných pracovníků a pedagogů. Klienti se účastnili individuální a skupinové terapie a pravidelných komunitních sezení a využívali pestrou nabídku volnočasových aktivit (kulturní a sportovní akce, exkurze, výlety apod.). Během pobytu zároveň probíhá spolupráce s rodiči či jinými osobami odpovědnými za vzdělávání a výchovu klienta. Při odpoledních činnostech pedagogičtí pracovníci vycházeli ze znalostí a zkušeností jednotlivých klientů, respektovali jejich specifické potřeby i problémy a na jejich základě připravovali výchovné a vzdělávací programy, do kterých je zapojovali. Výchovná skupina je tvořena turnusově, všichni klienti nastupují současně, což vytváří vhodné prostředí pro komunikaci, spolupráci a vzájemnou pomoc.

Klienti byli motivováni a vedeni ke vzdělávání, přípravě na výuku, sebeobsluze, úklidu svých ložnic, sportovním, pracovním a výtvarným činnostem. Program byl uspořádán tak, aby odpovídal individuálním potřebám klientů, jejich věku, možnostem a dennímu režimu. Pozitivní, klidná a pohodová atmosféra, respektování individuálního stavu a osobnosti klientů, dodržování pravidel a zohledňování jejich odlišných potřeb a schopností příznivě ovlivňovaly jejich výchovu a vzdělávání. Dostatek času i prostoru měli i k relaxaci ve formě volných her a zájmových činností. Byli vhodně vedeni k aktivnímu řešení problémů, k odpovědnosti za výsledek své práce, k dokončení zadaného úkolu, k dodržování pořádku. Zavedené a klienty dodržované správné návyky, společně s aktivitami cílenými na kultivaci vztahů mezi nimi, vytvářely vhodný předpoklad pro rozvoj sociálních kompetencí. Podporovány byly i další kompetence, zejména komunikativní a k učení.

Pedagogové připravují během týdne pestré akce, ve kterých jsou posilovány pozitivní vzorce chování, vhodně doplněné terapeutickými, oddechovými či spontánními aktivitami, popř. osobním volnem. Prostřednictvím těchto individuálních činností ověřují samostatnost

a spolehlivost klientů, ale současně realizují také skupinová setkávání, při nichž navozují potřebu kooperace a vhodně využívají skupinové dynamiky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zařízení se cíleně zabývá výsledky výchovy a vzdělávání, podporuje rozvoj osobnosti klientů. Systém hodnocení je primárně založen na individuálním přístupu ke každému klientovi včetně důrazu na znalost jeho stavu osobnosti. Pedagogičtí pracovníci denně monitorují poměry a vzájemné vztahy mezi klienty a sledují vlivy, které na ně působí. Klienti jsou hodnoceni průběžně svými vychovateli během činností, jak bylo ověřeno prostřednictvím hospitací. Dále jsou vedeni k sebehodnocení i vzájemnému hodnocení na „malých komunitách“, které jsou realizovány každý den. Ve středu je „velká komunita“, která je spojena s týdenním hodnocením klientů. Projednáváno je zde hlavně plnění naplánovaného týdenního programu, a to prostřednictvím sebehodnocení s korekcí vzorců chování klientů ze strany pedagogů a odborných pracovníků s cílem jejich upevnění nebo změny. Hodnocením vlastních úspěchů či neúspěchů jsou posilovány jejich vnitřní motivy k pozitivní změně hodnotového žebříčku. Během sledované komunity klienti aktivně vzájemně spolupracovali, všímali si i pozitivních změn v chování druhých a dovedli poznatky využít při vzájemném hodnocení. Pedagogové dávali klientům dostatek prostoru k jejich vyjádření, přičemž příjemná atmosféra podporovala klienty v komunikaci.

Systém zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání klientů je založen zejména na uplatňování standardních evaluačních nástrojů s využitím různých forem písemného prověřování a ústního zkoušení. Průběžně jsou aktuální problémy a výsledky vzdělávání projednávány při každodenním setkávání pedagogů mezi sebou a s vedením střediska. Dobré pracovní klima s malým počtem klientů ve třídě, možností doučování, dobrá spolupráce učitelky s vychovateli a povinná doba domácí přípravy na vyučování v denním režimu střediska pozitivně přispívají k prevenci školní neúspěšnosti klientů.

Turnusové organizace výchovné skupiny je vhodně využíváno ve skupinové dynamice pomocí dostihování lídrů. Tento přístup se v zařízení osvědčuje, posiluje motivaci úspěšných a zapojuje je do pomoci méně úspěšným. Pravidelně jsou do zařízení zváni také zákonní zástupci, pro které jsou připravovány terapeutické činnosti, které plní samostatně nebo v kooperaci se svými dětmi. Tím jsou motivováni k aktivnímu plnění stanovených resocializačních cílů, k jejichž realizaci se i po odchodu klientů do domácího prostředí smluvně zavázali. Ve školním roce 2022/2023 bylo v internátním oddělení evidováno 42 klientů při 83% úspěšnosti dokončení. V letošním školním roce bylo zatím evidováno 33 klientů s 88% úspěšností dokončení.

Před odchodem klienta ze zařízení je vydána závěrečná zpráva, která je zpracována na základě hodnocení psychologa, speciálního pedagoga, vychovatele a sociálního pracovníka střediska. Obsahuje výsledky psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a výsledky výchovně vzdělávací péče během pobytu klienta ve středisku. Vyhodnocuje úspěchy klienta při snaze o nápravu obtíží, pro které byl přijat do péče střediska, a ukazuje možnosti dalšího výchovného působení. Doporučuje rovněž další postup pro klienta, jeho rodiče i školu.

Ambulantní oddělení střediska zabezpečuje pro svoji spádovou oblast individuální i skupinové speciálně pedagogické a psychologické služby dětem s rizikem poruch chování nebo s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji. Je zaměřeno na výchovné, rodinné, školní a psychické problémy a zneužívání návykových látek. Rovněž zajišťuje sociometrické šetření školních kolektivů, cílené preventivní

programy a intervence pro školní kolektivy, výchovné poradenství a rodinné konzultace. Ve školním roce 2022/2023 mělo ambulantní oddělení v péči 75 klientů.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Od předchozí inspekční činnosti vedení zařízení zajistilo finanční prostředky na modernizaci vybavení pro činnost ambulantního oddělení střediska i výchovné skupiny.
- Středisko získává sponzorské peněžité dary, které jsou využívány na výlety výchovné skupiny, nebo jsou z těchto prostředků klientům hrazeny náklady na zájmové činnosti.

Silné stránky

- Pedagogové dlouhodobě aktivně týmově spolupracují, efektivně si předávají získané poznatky s cílem zlepšovat kvalitu výchovně vzdělávacího procesu. (3.3)
- Vedení střediska uplatňuje funkční systém řízení, který je transparentní, srozumitelný, jasně vymezuje kompetence a odpovědnosti jednotlivých zaměstnanců, předávání informací a způsob vzájemné spolupráce. (2.1)
- Středisko má vytvořeny podmínky pro pravidelnou intervizi svých pracovníků a zajišťuje přístup pracovníků k supervizi vykonávané externím, nezávislým a kvalifikovaným odborníkem. (2.5)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Středisko plně nevyužívá elektronický systém k pravidelnému a systematickému předávání informací o klientech všem zainteresovaným pracovníkům. (2.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Zavést do praxe některý elektronický systém pro podporu předávání informací o klientech všem zainteresovaným pracovníkům.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školského zařízení dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 15 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínce, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě

písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Rozhodnutí o zápisu do rejstříku škol a školských zařízení vydané MŠMT dne 26. září 2018, čj. MSMT-22079/2018-10
2. Výpis z rejstříku obecně prospěšných společností ze dne 13. září 2012
3. Notářský zápis sepsaný dne 4. května 2012 N 220/2012 – Zakládací smlouva Orliček Přední chlum o. p. s.
4. Notářský zápis sepsaný dne 16. srpna 2018 N 636/2018 – Dohoda o změně obsahu zakládací smlouvy
5. Školní vzdělávací program; Středisko výchovné péče Orliček Přední Chlum, o. p. s., čj. SVP-OPCH/155/2023, platný od 1. září 2023
6. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti, čj. SVP-OPCH/163/2023, platný od 1. září 2023
7. Vnitřní řád střediska výchovné péče, čj. 145/19 platný od 1. září 2019
8. Dopolední vzdělávací činnosti SVP, čj. SVP_OPCH/165/2023, školní rok 2023/2024
9. Deník SVP vedený ve školním roce 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
10. Minimální preventivní program: Středisko výchovné péče Orliček Přední Chlum, o. p. s., čj. SVP-OPCH/174/2023, platný od 1. září 2023
11. Pravidla postupu a komunitní zpětné vazby v průběhu pobytu v internátním oddělení střediska výchovné péče – uzavřené skupiny, platná od 1. září 2022
12. Přehled aktivit střediska výchovné péče k 9. dubnu 2024
13. Směrnice o vyřizování stížností, čj. 173/19, platná od 1. září 2019
14. Osobní spisy dětí, kterým byla poskytována péče v termínu inspekce (včetně smluv o poskytování internátní péče, individuálního výchovného plánu a závěrečné zprávy)
15. Koncepční záměr rozvoje na období 2020-2024, čj. SVP-OPCH/145/2020
16. Směrnice k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví klientů SVP čj. 261/19 ze dne 1. ledna 2020, Směrnice Ochrana zdraví a provoz SVP čj. SVP-OPCH/127/2020 ze dne 27. května 2020, Poučení dětí o ochraně zdraví (BOZ), Kniha úrazů dětí, školní rok 2022/2023 a 2023/2024
17. Kniha úředních návštěv a Kniha ostatních návštěv, vedené k termínu inspekční činnosti
18. Veřejnoprávní smlouva č. S-0141/ŠKS/2022 o poskytnutí dotace a o zvýšení dotace na školní rok 2022/2023 uzavřená 1. února 2022, Veřejnoprávní smlouva č. S-0032/ŠKS/2023 o poskytnutí dotace a o zvýšení dotace na školní rok 2023/2024 uzavřená 24. ledna 2023
19. Finanční vypořádání dotací poskytnutých MŠMT transferem v roce 2023 ze dne 11. ledna 2024, Účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2023
20. Inspekční zpráva čj. ČŠIS-730/20-S

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Bc. Jana Jungerová, kontrolní pracovnice

3. 5. 2024